Mottagare
Regionstyrelsen

Dispensansökan arbetstid Hälso- och sjukvård

Förslag till beslut

- Regionstyrelsen beslutar att Gynekologi/obstetrik i Region Gotland beviljas dispens från reglerna om dygnsvila i § 13 Allmänna bestämmelser såväl som punkt 4 b) i läkarnas specialbestämmelser, i enlighet med tidigare beslut från Arbetstidsnämnden, 2026-02-12, för att säkerställa samhällets ansvar för liv och hälsa.

Sammanfattning

Sedan februari 2024 gäller nya regler för arbetstidsförläggning och dygnsvila för läkare, syftande till att värna arbetsmiljö och återhämtning enligt europeisk lagstiftning. På grund av Region Gotlands särskilda förutsättningar som ö-läge, med ett begränsat antal läkare med hög jourkompetens, har det inte varit möjligt att fullt ut implementera regelverket inom verksamheten Gyn/Obstetrik. En schemaläggning enligt regelverket skulle med nuvarande bemanning hota patientsäkerheten och därmed hela dygnet-runt-verksamheten för förlossningsvården.

För att hantera detta har en uppdaterad riskbedömning och ny dispensansökan tagits fram. Förhandlingar med Gotlands läkarförening har genomförts och en löpande uppdaterad handlingsplan finns. Ärendet, som rör en verksamhet med tidigare beviljade dispenser, presenterades för Hälso- och sjukvårdsnämnden den 2 december 2026.

Ärendebeskrivning

Överenskommelsen om ändringar i bestämmelserna om arbetstidens förläggning och dygnsvila i Allmänna bestämmer (AB) med Läkarförbundet trädde i kraft den 1 februari 2024. Det är samma innehåll i överenskommelsen som för tidigare träffad överenskommelse med övriga centrala motparter. Skillnaden är att den tidigare överenskommelsen trädde i kraft den 1 oktober 2023.

Syftet med reglerna är att värna om medarbetarnas arbetsmiljö, återhämtning och garantera vila vilken följer av europeisk skyddslagstiftning. Målet var att alla läkare senast från och med den 1 februari 2025 skulle ha ett schema som stämde överens med de nya reglerna om arbetstidsförläggning och dygnsvila. Det har hittills inte varit möjligt att åstadkomma för alla läkare inom verksamheten Gyn/Obstetrik.

Ö-läget kräver ett akutsjukhus som har en större kompetensbredd, fler specialiteter, och mer omfattande jourlinjer än ett jämförbart länssjukhus på fastlandet. Sårbarheten är stor och det är få personer som har tillräcklig hög jourkompetens för ö-lägets behov och krav. Samma kompetens ska bära både jour och ordinarie verksamhet. Fler kortare pass (upp till 20 timmar) hos dessa individer gör det inte möjligt att få ihop veckovilan med dagens bemanning. En schemaläggning enligt regelverket med dagens bemanning skulle innebära att Region Gotland saknar den seniora kompetens som behövs för att kunna driva en patientsäker dygnet-runt verksamhet avseende förlossning och tillhörande förlossningsvård. Detta skulle också ge långtgående och ödesdigra konsekvenser för samtliga andra verksamheter och medborgarna.

En uppdaterad riskbedömning och en ny dispensansökan har tagits fram för verksamheten Gyn/Obstetrik. En ny förhandling med Gotlands läkarförening har också genomförts och en handlingsplan för verksamheten finns sedan tidigare och hålls löpande uppdaterad och aktuell.

Information om ärendet har getts till Hälso- och sjukvårdsnämndens arbetsutskott 2026-11-19 och kommer att ges till Hälso- och sjukvårdsnämnden 2026-12-02. Det här ärendet avser ansökan om dispens rörande en verksamhet som fått dispens från Arbetstidsnämnden vid ett flertal tidigare tillfällen. Tidigare beslut fattat av regionstyrelsen rörande verksamheten gjordes 2023-12-13, RS § 444; 2024-12-12, RS § 446 samt 2025-11-19, RS § 457.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att dispens, from 1 februari 2027 tom 31 januari 2028, är fortsatt nödvändigt för att klara av att på ett patientsäkert sätt bemanna den kritiska verksamhet som berörs av denna ansökan.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/ rättsligt perspektiv

Bedömningen är att dispens är nödvändigt för att säkerställa verksamhetens ansvar för liv och hälsa.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att detta inte påverkar ekonomin.

3. Barnperspektiv

Ej aktuellt

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Ej aktuellt

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej aktuellt

Beslutsunderlag

Arbetstidsnämndens beslut 2026-02-12
Dispensansökan dygns-veckovila Gynekologi/Obstetrik 260908
Riskbedömning läkarschema från Gyn/Obstetrik
MBL-förhandlingsprotokoll, Gotlands läkarförening
Handlingsplan hantering dygnsvila 20261106
RS beslut § 444
RS beslut § 446
RS beslut § 457
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-11-18

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Regiondirektör

Torsten Flemming
tf HR Direktör

Skickas till

Arbetstidsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Handläggaren